

การตรวจช่องปาก
ประเมิน และวางแผน
ให้บริการทางทันตกรรม
โดยทันตบุคลากร

อ.ทพญ.ทิพย์พรรณ สาทิตธรรมพร (ท.บ.)
อาจารย์ประจำสาขาวิชาปริทันตวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แบบตรวจช่องปาก ประเมินและวางแผนให้บริการ

สถานะช่องปาก		แผนการให้บริการ
ฟัน	☐ ไม่พบฟันผุ ☐ มีฟันผุแต่ไม่เป็นโพรง ☐ มีฟันผุเป็นโพรง	☐ แนะนำการใช้ อุปกรณ์เสริม
รากฟัน	☐ ไม่พบรากฟันผุที่ active ☐ มีรากฟันผุที่ active	☐ ผูกควบคุมคราบ จุลินทรีย์
คราบจุลินทรีย์	☐ ไม่มีคราบจุลินทรีย์ ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก ตรวจพบจากการใช้ เครื่องมือเขี่ย ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก เห็นได้ด้วยตาเปล่า ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกและตัวฟัน	☐ ใช้ฟลูออไรด์ เข้มข้นสูง ☐ ขูดหินน้ำลาย ☐ อุดฟัน
เหงือก/ปริทันต์	☐ ไม่มีเหงือกอักเสบ ☐ เหงือกอักเสบ ☐ เหงือกอักเสบเล็กน้อย ☐ เหงือกอักเสบชัดเจน หรือ pocket depth ≤ 4 มม. ☐ เหงือกอักเสบมาก มีเลือดออกจากเหงือกได้เอง หรือมีตุ่มฝีหนองที่เหงือก มีพินโยก หรือ pocket depth > 4 มม.	☐ ถอนฟัน ☐ ใส่ฟันเทียมถอดได้ ☐ การรักษาอื่นๆ ☐ ส่งต่อ
หินน้ำลาย	☐ ไม่มีหินน้ำลาย ☐ มีหินน้ำลายเล็กน้อย ☐ มีหินน้ำลายจำนวนมาก	
เนื้อเยื่อช่องปาก	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ (มีแผล พบรอยโรคสีขาว/สีแดง ที่ขีดไม่ออก)	
ใส่ฟันเทียมถอดได้	☐ ใส่ ☐ ไม่ใส่	
คู่สบฟันหลัง	☐ ฟันแท้/ฟันแท้ < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันแท้ ≥ 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม ≥ 4 คู่	

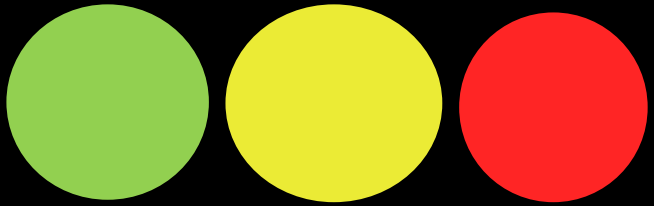
แบบตรวจช่องปาก ประเมินและวางแผนให้บริการ

สภาวะช่องปาก		แผนการให้บริการ
ฟัน	☐ ไม่พบฟันผุ ☐ มีฟันผุแต่ไม่เป็นโพรง ☐ มีฟันผุเป็นโพรง ☐ ตอฟัน/ฟันโยก	☐ แนะนำการใช้ อุปกรณ์เสริม
รากฟัน	☐ ไม่พบรากฟันผุที่ active ☐ มีรากฟันผุที่ active	☐ ผี๊กควบคุมคราบ จุลินทรีย์
คราบจุลินทรีย์	☐ ไม่มีคราบจุลินทรีย์ ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก ตรวจพบจากการใช้ เครื่องมือเขี่ย ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก เห็นได้ด้วยตาเปล่า ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกและตัวฟัน	☐ ใช้ฟลูออไรด์ เข้มข้นสูง ☐ ขูดหินน้ำลาย ☐ อุดฟัน ☐ ถอนฟัน ☐ ใส่ฟันเทียมถอดได้ ☐ การรักษาอื่นๆ
เหงือก/ปริทันต์	☐ ไม่มีเหงือกอักเสบ ☐ เหงือกอักเสบ <ul style="list-style-type: none"> ☐ เหงือกอักเสบเล็กน้อย ☐ เหงือกอักเสบชัดเจน หรือ pocket depth ≤ 4 มม. ☐ เหงือกอักเสบมาก มีเลือดออกจากเหงือกได้เอง หรือมีตุ่มฝีหนองที่เหงือก มีฟันโยก หรือ pocket depth > 4 มม. 	☐ ส่งต่อ
หินน้ำลาย	☐ ไม่มีหินน้ำลาย ☐ มีหินน้ำลายเล็กน้อย ☐ มีหินน้ำลายจำนวนมาก	
เนื้อเยื่อช่องปาก	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ (มีแผล พบรอยโรคสีขาว/สีแดง ที่ขีดไม่ออก)	
ใส่ฟันเทียมถอดได้	☐ ใส่ ☐ ไม่ใส่	
คู่สบฟันหลัง	☐ ฟันแท้/ฟันแท้ < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันแท้ ≥ 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม ≥ 4 คู่	

การตรวจช่องปาก

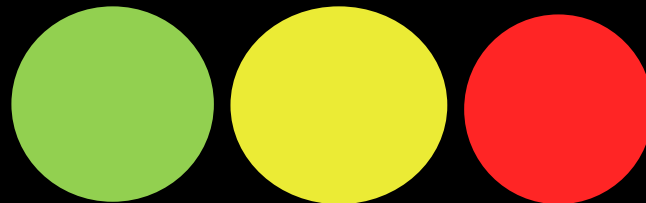
การตรวจช่องปาก ประเมินความเสี่ยง

การตรวจช่องปาก

ประเมินความเสี่ยง

วางแผนให้บริการ

วางแผนให้บริการ

อาการ
เฉียบพลัน

ปวด
บวม
ติดเชื้

ทันตบุคลากร

วางแผนให้บริการ

อาการ
เฉียบพลัน

ปวด
บวม
ติดเชื้

ทันตบุคลากร

การรักษา
เร่งด่วน

จ่ายยา

- ยาแก้ปวด
- ยาปฏิชีวนะ

วางแผนให้บริการ

- นัดติดตาม
อาการ
ทุก 1 ปี

- นัดติดตาม
อาการ
ทุก 6 เดือน

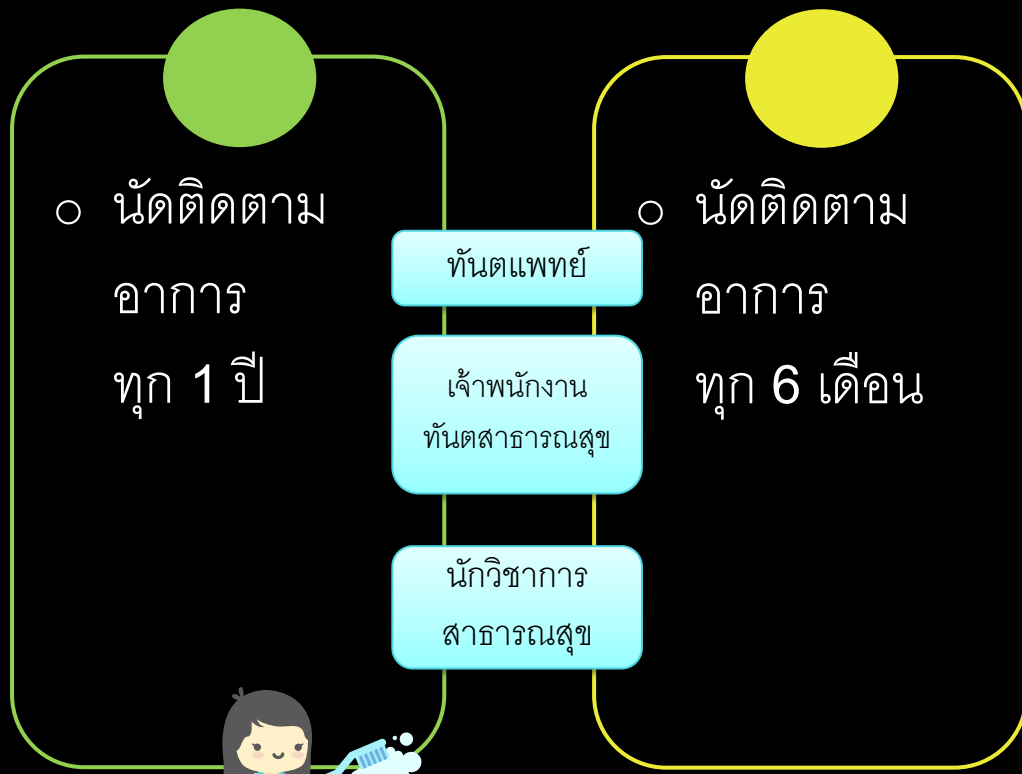
- นัดติดตาม
อาการ
ทุก 3 เดือน

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

วางแผนให้บริการ

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

วางแผนให้บริการ

○ นัดติดตาม
อาการ
ทุก 6 เดือน

ทันตแพทย์

○ นัดติดตาม
อาการ
ทุก 3 เดือน

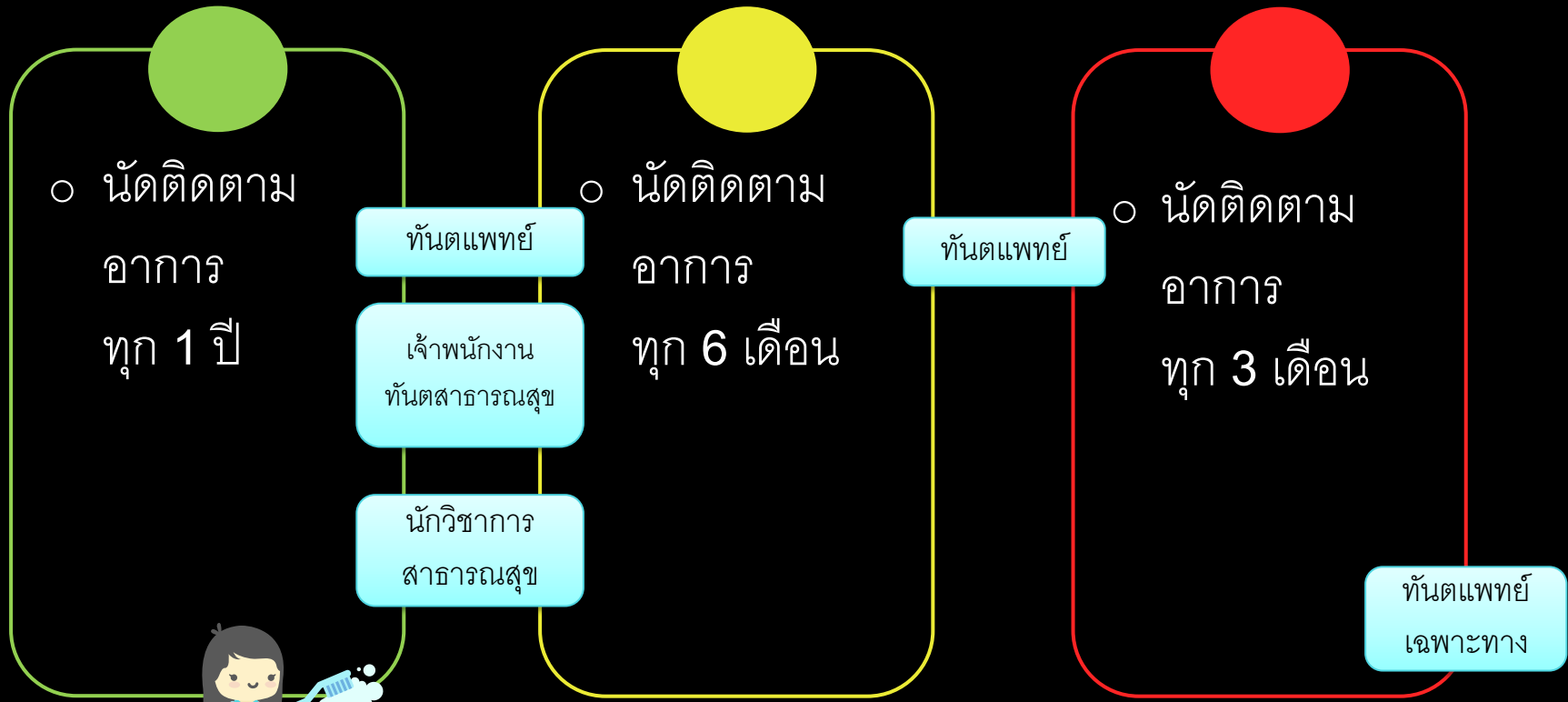
ทันตแพทย์
เฉพาะทาง

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

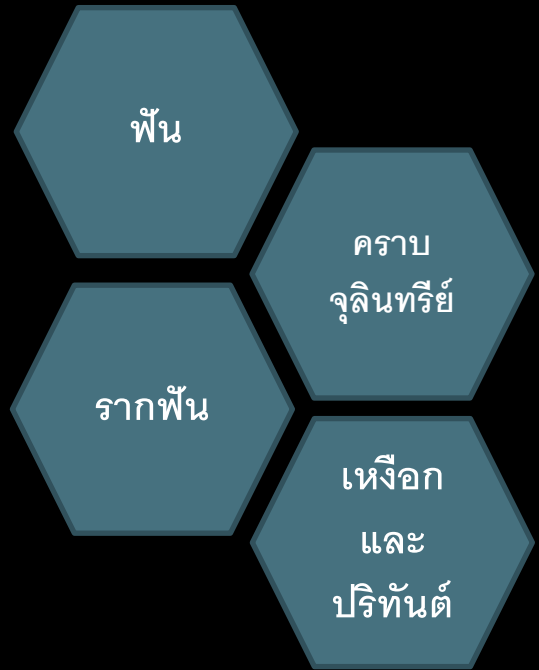
วางแผนให้บริการ

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

การตรวจช่องปาก

ไม่พบฟันผุ

รอยผุสีขาวขุ่น ผุไม่เป็นโพรง

ผุเป็นโพรง แต่ยังไม่ถึงโพรงประสาทฟัน

คอฟันสึก แต่ยังไม่ถึงโพรงประสาทฟัน

รอยผุสีขาวขุ่น ผุไม่เป็นโพรง

ทาฟลูออไรด์วานิช

explore

ปลายทู่

ฟัน

6

ผุเป็นโพรง แต่ยังไม่ถึงโพรงประสาทฟัน

อุดฟัน กำจัดฟันผุและ
กรอแต่งโพรงฟันให้เสีย
เนื้อฟันน้อยที่สุด

ครอบฟันสีก แต่ยังไม่ถึงโพรงประสาทฟัน

ผุเป็นโพรง และถึงโพรงประสาทฟัน

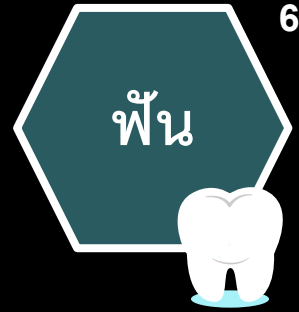

ผุเหลือแต่รากฟัน

ผุเป็นโพรง และถึงโพรงประสาทฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อประเมิน
รักษาราก/ถอนฟัน

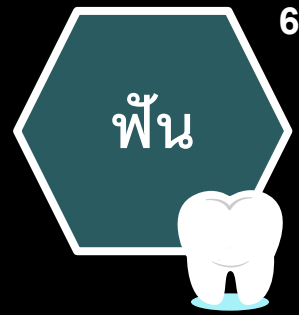
ผุเหลือแต่รากฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อถอนฟัน

ทาฟลูออไรด์วานิช

explore
ปลายทุ

อุดฟัน กำจัดฟันผุและ
กรอแต่งโพรงฟันให้เสีย
เนื้อฟันน้อยที่สุด

ไม่พบฟันผุ

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อประเมิน
รักษาราก/ถอนฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อถอนฟัน

ไม่พบรากฟันผุ

explore ปลายทู่
WHO probe

รากฟันผุหยุดลุกลาม (inactive)

รากฟัน

SDF

รากฟันหยุดลุกลาม (inactive)

- ทาฟลูออไรด์วานิช
- ทาซิลเวอร์ไดอะมีนฟลูออไรด์: SDF

รากฟัน

explore ปลายท่อ
WHO probe

รากฟันผุลุกลาม (active)

รากฟัน

explore ปลายท่อ
WHO probe

รากฟันผุลุกลาม (active)

อุดฟัน : glass ionomer

ดูเหลือแต่รากฟัน

รากฟัน

ดูแลรักษาแต่รากฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์เพื่อถอนฟัน

SDF

รากฟันผุ inactive

รากฟันผุ active

อุดฟัน : glass ionomer

ไม่พบรากฟันผุ

รากฟัน

explore
ปลายทู่
WHO
probe

ผุเหลือแต่รากฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อถอนฟัน

SDF

ไม่พบรากฟันผุ

รากฟัน

explore
ปลายทู่
WHO
probe

รากฟันผุ inactive

- ทาฟลูออไรด์วานิช
- ทาซิลเวอร์ไดอะมีนฟลูออไรด์: SDF

รากฟันผุ active

อุดฟัน : glass ionomer

ผุเหลือแต่รากฟัน

ส่งต่อทันตแพทย์
เพื่อถอนฟัน

- ไม่พบคราบจุลินทรีย์
- พบคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกเมื่อใช้เครื่องมือเขี่ย

dental
explore

คราบ
จุลินทรีย์

เห็นคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกด้วยตาเปล่า

เห็นคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกและตัวฟัน

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ไม่มีเหงือกอักเสบ

เหงือกอักเสบเล็กน้อย

เหงือก
และ
ปริทันต์

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ไม่มีเหงือกอักเสบ

ขูดหินน้ำลายและขัดฟัน

เหงือกอักเสบเล็กน้อย

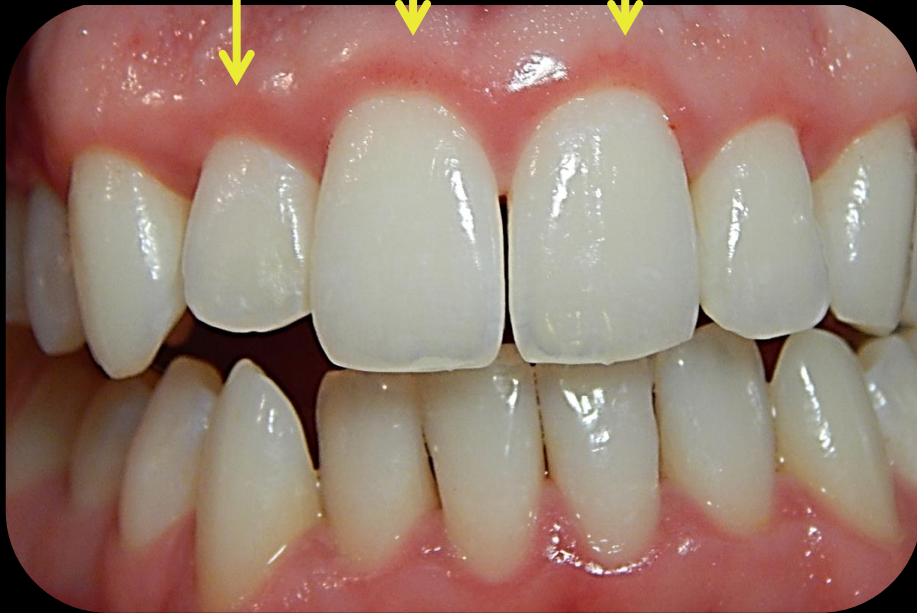
เหงือก
และ
ปริทันต์

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

เหงือกอักเสบชัดเจน

เหงือก
และ
ปริทันต์

ขอบเหงือก

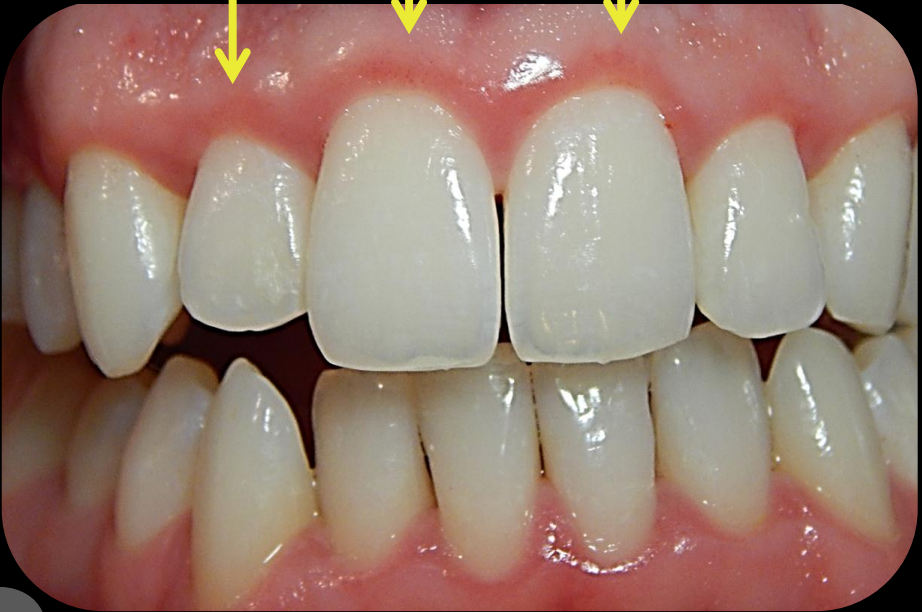

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

จุดหินน้ำลายและขัดฟัน

เหงือกอักเสบชัดเจน

เหงือก
และ
ปริทันต์

ขอบเหงือก

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

เหงือกอักเสบมาก

มีตุ่มหนองที่เหงือก

เหงือก
และ
ปริทันต์

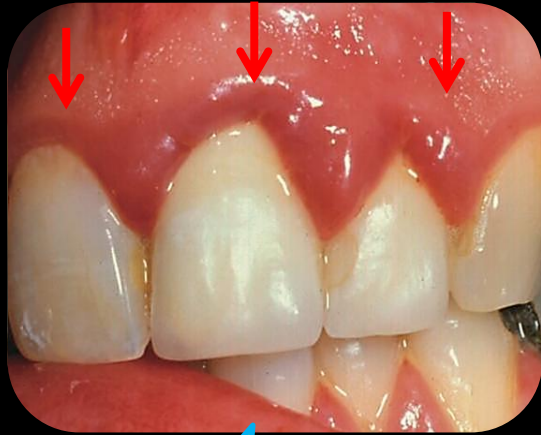
มีง่ามรากฟันทะลุ

ขอบเหงือก

เหงือกอักเสบมาก

มีตุ่มหนองที่เหงือก

เหงือก
และ
ปริทันต์

มีง่ามรากฟันทะลุ

ขอบเหงือก

ส่งต่อทันตแพทย์
เฉพาะทาง

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ไม่มีเหงือกอักเสบ

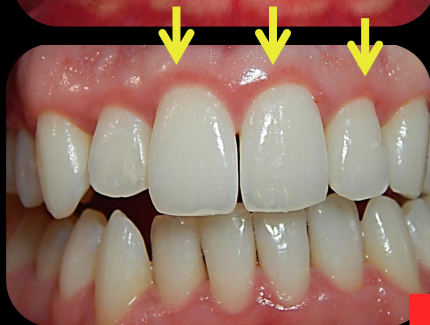

เหงือกอักเสบเล็กน้อย

ขูดหินน้ำลายและขัดฟัน

เหงือกอักเสบชัดเจน

ขูดหินน้ำลายและขัดฟัน

เหงือกอักเสบมาก

มีตุ่มหนองที่เหงือก

มีง้ำมรากฟันทะลุ

เหงือก
และ
ปริทันต์

ขอบเหงือก

ส่งต่อทันตแพทย์
เฉพาะทาง

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ไม่มีหินน้ำลาย

หินน้ำลายเล็กน้อย

ขูดหินน้ำลายและขัดฟัน

หินน้ำลาย

หินน้ำลายจำนวนมาก

ส่งต่อทันตแพทย์เพื่อ
ขูดหินน้ำลายและเกลารากฟัน

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ริมหงอก

กระพุ้งแก้ม

เหงือก

ริมหงอก

เหงือกที่อยู่
หลังฟันกราม
ซี่สุดท้าย

เหงือก

ริมหงอก

เหงือกที่อยู่
หลังฟันกราม
ซี่สุดท้าย

เหงือก

เพดานแข็ง

เพดานอ่อน

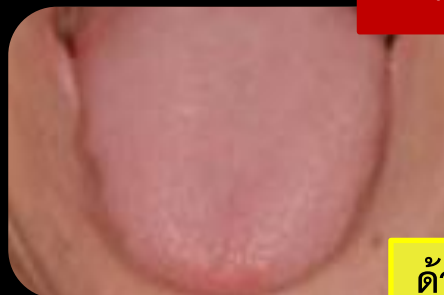
ด้านข้างลิ้น

ใต้ลิ้น

ด้านบนลิ้น

เพดานแข็ง

เพดานอ่อน

ด้านข้างลิ้น

ใต้ลิ้น

พื้นช่องปาก

รอยโรคแดง ขาว เช็ดไม่ออก

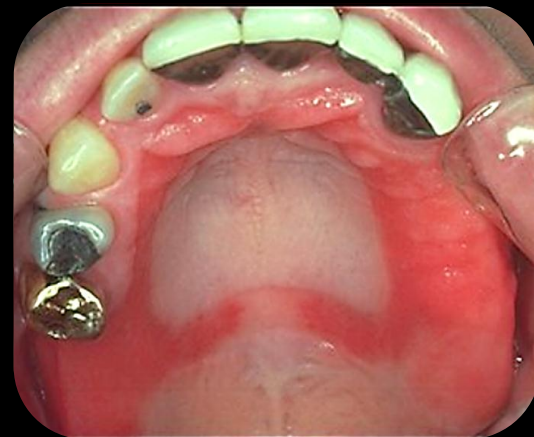
เนื้องอก/ก้อนเนื้อ

เนื้อเยื่อ
ช่องปาก

รอยแดง ใต้ฐานฟันปลอม

ส่งต่อทันตแพทย์เฉพาะทาง

ฟันเทียม
ถอดได้

หลวม/แตก/หัก/สีจางเคี้ยวไม่ได้

ส่งต่อทันตแพทย์เพื่อซ่อมแซม/
ทำใหม่

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน การทำความสะอาดฟันปลอม และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

ฟันแท้ใช้งาน
น้อยกว่า
20 ซี่

คู่สบฟันหลัง
น้อยกว่า 4 คู่

คู่สบฟัน
หลัง

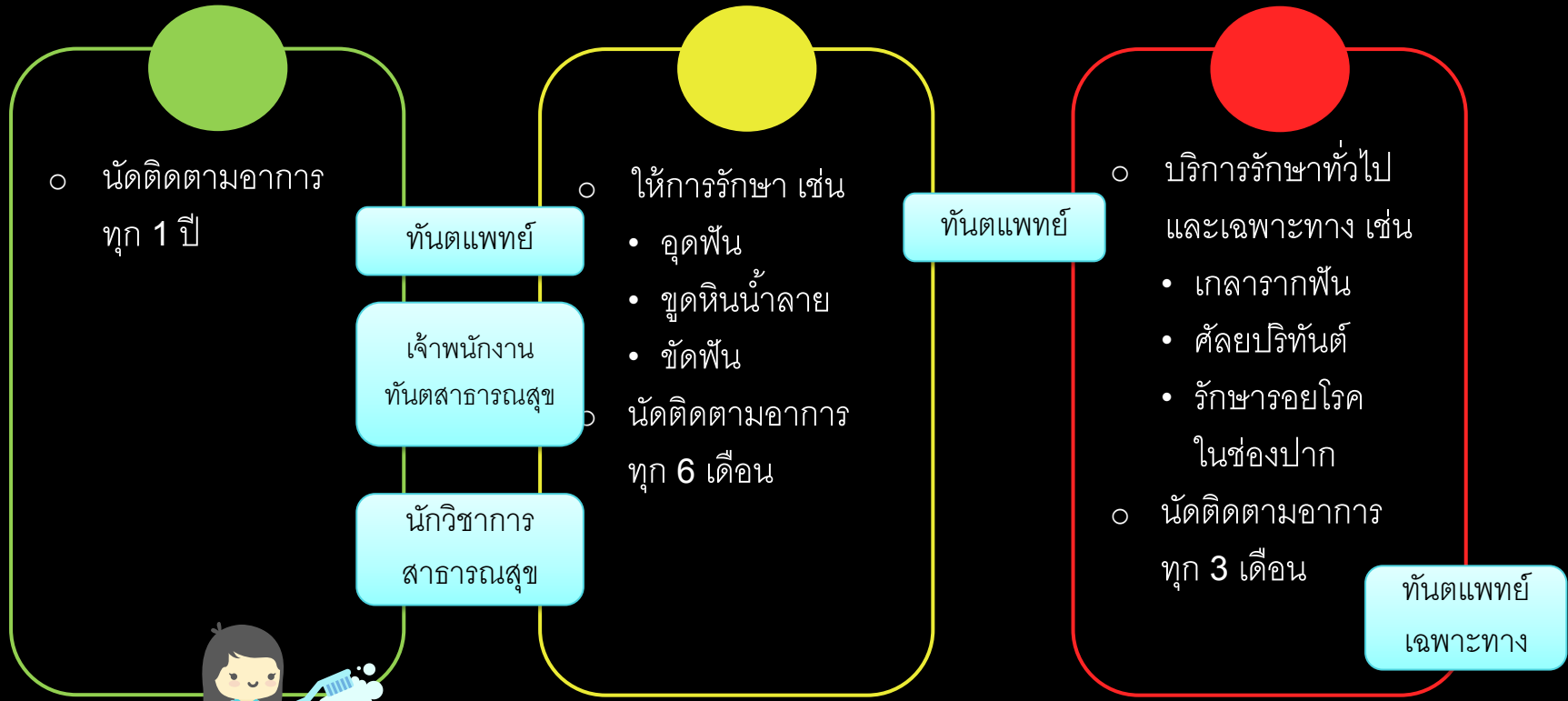
ให้คำปรึกษาการใส่ฟันเทียม

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

วางแผนให้บริการ

ให้ทันตสุขศึกษา สอนการแปรงฟัน และฝึกการใช้อุปกรณ์เสริม

แบบตรวจช่องปาก ประเมินและวางแผนให้บริการ

สถานะช่องปาก		แผนการให้บริการ
ฟัน	☐ ไม่พบฟันผุ ☐ มีฟันผุแต่ไม่เป็นโพรง ☐ มีฟันผุเป็นโพรง ☐ ตอฟัน/ฟันโยก	☐ แนะนำการใช้ อุปกรณ์เสริม
รากฟัน	☐ ไม่พบรากฟันผุที่ active ☐ มีรากฟันผุที่ active	☐ ผี๊กควบคุมคราบ จุลินทรีย์
คราบจุลินทรีย์	☐ ไม่มีคราบจุลินทรีย์ ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก ตรวจพบจากการใช้ เครื่องมือเขี่ย	☐ ใช้ฟลูออไรด์ เข้มข้นสูง
เหงือก/ปริทันต์	☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือก เห็นได้ด้วยตาเปล่า ☐ มีคราบจุลินทรีย์ที่ขอบเหงือกและตัวฟัน ☐ ไม่มีเหงือกอักเสบ ☐ เหงือกอักเสบ <ul style="list-style-type: none"> ☐ เหงือกอักเสบเล็กน้อย ☐ เหงือกอักเสบชัดเจน หรือ pocket depth ≤ 4 มม. ☐ เหงือกอักเสบมาก มีเลือดออกจากเหงือกได้เอง หรือมีตุ่มฝีหนองที่เหงือก มีฟันโยก หรือ pocket depth > 4 มม. 	☐ ขูดหินน้ำลาย ☐ อุดฟัน ☐ ถอนฟัน ☐ ใส่ฟันเทียมถอดได้ ☐ การรักษาอื่นๆ ☐ ส่งต่อ
หินน้ำลาย	☐ ไม่มีหินน้ำลาย ☐ มีหินน้ำลายเล็กน้อย ☐ มีหินน้ำลายจำนวนมาก	
เนื้อเยื่อช่องปาก	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ (มีแผล พบรอยโรคสีขาว/สีแดง ที่ขีดไม่ออก)	
ใส่ฟันเทียมถอดได้	☐ ใส่ ☐ ไม่ใส่	
คู่สบฟันหลัง	☐ ฟันแท้/ฟันแท้ < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันแท้ ≥ 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม < 4 คู่ ☐ ฟันแท้/ฟันเทียม ≥ 4 คู่	

THANK YOU
FOR YOUR
ATTENTION

